Farkas László

Fekete – fehér

FEFE – a legkisebb költő-csillag

Barátom volt. Költő-tevékenysége nem emelte őt magasra – apja sorsáról nemes regényt írt később –, lapszerkesztői tevékenységünk sem. Fefe a beceneve volt, K. Ferencből.

A Cukor utcai pedagógiai főiskolán találkoztunk. Mindkettőnknek fontos volt, hogy két év alatt diplomához, kenyérhez jussunk, magyar szakos tanárként. Szerényen éltünk otthon, ő családos volt, két gyerekkel, engem elvált anyánk iskoláztatott, másodmagammal.

A folyosón ültünk. „Csináljunk irodalmi faliújságot, oda a szemközti falra" – mondta Fefe. „Ketten. Mi vagyunk a főiskolán a legjobbak, talán még V. Karcsi, de ő marxista teoretikus. A sógorom, a festőművész dekorálja, mi írjuk bele a cikkeket és a szar verseket." – „Az enyéim nem azok", mondtam.

Mindenben ő volt az első. Órán jelentkezett, ha nem tudta is a választ, ordított a folyosón, beléd bokszolt, ha kellett, ha nem, vizsgái jelesebbek voltak, mint az enyéim, szemtelen volt a lányokkal, mondhatnám bátrabb, mint én. De segítőkész is volt, nem fölényesen, tudást elismerő, biztató, támogató. Szellemes csevegő, csibész és lovag. Jó volt barátnak, cinkosnak. Egyet nem értettem: miért ment a marxista előadás előtt mindig a Ferenciek templomába misére? (Ezt a lányok súgták meg nekem.) – S ő volt a legpajzánabb. Tanulmányi kirándulásra ment a csoport, a villamoson a lányok csapatába sodródtam, a másik ajtónál meg Fefe, és odaordította: Lacikám, az aluljárónál a sötétben: kezek a zsebbe, és fütyülj!

Aljas is tudott lenni. Május elsején felvonultunk, én egy táblát kaptam, Fefe egy zászlót. Útközben odasúgta: „nehezek ezek tárgyak, tegyük le őket egy udvarban". Így lett. – Másnap a Kommunista Ifjúsági Szövetség gyűlésén (nekem sétálni volt dolgom) fölállt, és elmondta, vannak, akik kilógnak a sorból… Valahogy a nevem is kitudódhatott.

Alig egy-két hét múlva, Kommunista Szombaton az épülő Népstadionhoz kellett mennünk, építeni. Vasat cipelni. Fefe kiegyenesítette a derekát, és így szólt: „Csináljunk valami mást. Haver mondta, hogy ezeket a vasakat a múlt héten hordták ide, mi meg visszahordjuk. Másszunk fel a kopasz lépcsőkön a tetőre napozni." Úgy lett. És másnap a faliújságon – a mi faliújságunkon! – megjelent, hogy volt olyan elvtárs, aki… – Fefe, mi ez? – Nevet nem írtam, látod, mondta.

Kezdődött a végzős tanárok elosztása az iskolákba. Fábián Pál, nyelvésztanszék-vezető tanárom, (akkor már barátom volt, a Nyelvőrben megjelentek cikkeim), behívott magához, s elmondta, hogy nem tudott magához venni a tanszékre, sőt, pesti iskolába sem kerülhettem, mert hát, hírlett, hogy…

Aztán ültünk Fefével a folyosón, kérdeztem: és ez mi volt ? – Nézd, ketten voltunk esélyesek bent maradni a tanszéken. De te nem, mert anyád kiskereskedő. Az én családom, feleségem, lakásom… ide vagyunk kötve Budapesthez… (Én Ecserre kerültem, mert közel van Maglódhoz, Fefe Fótra, mert közel van Újpesthez.)

(Ha mesélem ezeket a fefemeséket, kérdezik, hogy, de miért? Talán, mondom, mert gyerekkoromban arra tanítottak, hogy ilyenkor kérdezzem meg Krisztust. – Miért ő talán megbánta?)

A költészetnek, szerkesztészetnek – Fefével – vége lett, a barátságnak nem. A becsvágy vitt bennünket, hogy végezzük el a történelem szakot is, mert csak így vettek volna fel bennünket az egyetemre, két szakra. Szegedre jártunk havonta konzultációra. Egy üdítő történet ezidőből.

Este beültünk a Tiszavirág presszóba. Nem sokkal 56 után voltunk. Fefe korábban is szakállt viselt, ami akkoriban titkos jelnek, tüntetésnek számított. Mi söröztünk, versjátékot játszottunk, nevetgéltünk. Egyszer csak belépett két rendőr, igazoltattak. Odaérvén, kérdezték: maguk mit csinálnak itt? Verset írunk, mondta Fefe, beszállnak? Na, maga szakállas, kijön velünk. – Nem lehet, együtt vagyunk, mondtam. – Csak ő jöjjön. – Ketten vagyunk… – Kicsit megzavarodtak, tanúra nem számítottak. Egy darabig huzakodtak, a vendégek körben röhögtek, én már álltam, Fefe kapacitálta őket, üljenek le, – aztán visszaadták az igazolványokat, egy jó tanáccsal: Ne lássuk magukat többet itt!

Már egy éve tanítottunk, amikor a főiskolai nyelvtanárnőnk megkeresett engem: írnék-e negyven, ötven oldalas tanulmányt az új ötödikes nyelvtankönyvről, már tanítottam. Hibákról, hiányokról, rossz példákról, feladványokról. Bátran, kritikusan. Szép pénzt igért. – Boldogan, de egy kicsit sok munka lenne így tanév idején. Megoszthatnánk a munkát – meg az árát – Fefével? Több szem többet lát… Ó, Fefe, az a kópé… Hát persze. – Összeültünk, megcsináltuk.

Ehhez mit szólt volna Krisztus?

Amikor meg Fefe a Balatonra menet karambolozott a motorjával, s egyik lábát amputálták, leutaztam hozzá a fehérvári kórházba. – Tudom, ő is megtette volna.